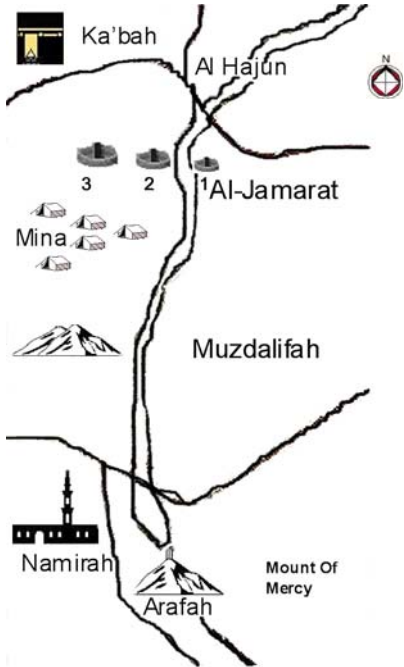

Hac ve Umre'nin Genel Özeti

Şeyh Muhammed Nâsirüddin Al-Albânî'nin tarifi

Mekke'ye varınca	-	Umre (Kudüm Tavafı)
Zilhicce'nin 8. günü	-	İhrâma Giriş Mina Vakfesi (Minâ'da Kalış)
Zilhicce'nin 9. günü	-	Arafat'a Çıkış Müzdelife Vakfesi (Müzdelife'de Kalış)
Zilhicce'nin 10. günü	-	Şeytan Taşlama Kurban Kesme Başın Traş Edilmesi İfâza Tavafı
Zilhicce'nin 11., 12. ve 13. günleri	-	Minâ'da Şeytan Taşlama İçin Kalış
Mekke'den ayrılrken	-	Vedâ Tavafı

← Mekke (Kâbe) (Mesafe 4-5 km = 2.48-3.10 mil)	Mina →
← Cemreler (Mesafe 6-7 km = 3.72- 4.34 mil)	Müzdelife →
← Müzdelife (Mesafe 8-9 km =4.97-5.59 mil)	Arafat →
← Mina (Mesafe 3 km = 1.8 mil)	Müzdelife →
← Mekke (Kâbe) (Mesafe 22.4 km = 14 mil)	Arafat →

Umre (Kudüm Tavafı)

Uygun bir Mikat sınırına gidin. İhrama girince şu duayı okuyun –

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ بَعْمُرَةَ

LebbeykAllahümme bi-'umre

Allah'im işte (senin çağırına uyarak) umre yapıyorum.

Umreyi bitiremeye korkusuyla şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ مَحَلِّي حَبْسَتِي

Allahümme mehilleyle haysu habestenî

Ey Allah'im, [eğer önüme bir engel çıkıp bir yerde kapalı kalırsam şüphesiz] benim yerim beni kapattığın yerdirdir.

Ayakta kibleye dönük olarak şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ هَذِهِ عُمْرَةٌ لَا رِيَاءَ فِيهَا وَلَا سُمْعَةَ

Allahümme hêzihî umreh , leriye'e filhê ve lê süm'eh

Ey Allah'im, bu umrede ne riya (gösteriş), ne de şöhret arzusu var.

Daha sonra sesli bir şekilde "Telbiye'yi okuyun –

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ
“Lebbeyk Allahümme Lebbeyk, Lebbeyke lê şeriyke leke Lebbeyk, İnnel hamde venni'mete leke velmülk Lê şerike lek”

Allah'im! Davetine icabet ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığım sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet ediyorum. Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet senindir, mülk de senin...
Senin hiçbir ortağın yoktur!

yine Telbiye'den, şunu okuyun -

لَبَّيْكَ إِلَهَ الْحَقِّ

Lebbeyke ilêhel hakk

İşte burdayım ey hak ve hakikatin ilahı!

Mescid-i Harâm'a sağ ayakla girer girmez şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ،
اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

Allahümme salli 'alâ muhammedin ve sellim –

Allahümme eftelî ebvêbe rahmetike

Ey Allahim! Hz.Muhammed'e (S.A.V.) salatu selam eyle.

Allahim! Bana rahmet kaplarını aç.

Hacerül-Esved'ten ¹ başlayıp sadece erkekler – ihramınızı sağ koltuğunuzun altına koyarak, sağ omuzunuzu açın. Her Tavafın başlangıcında, sağ elinizle Hacerül-Esved'e ² doğru işaret ederek –

اللَّهُ أَكْبَرُ

Allahü Ekber

Allah en büyüktür.

deyin. Kâbe'yi ³ 7 kere tavaf edin (ilk 3 tavafta, sadece erkekler – Kâbe'nin çevresinde hızlı adımlarla yürüyün; sonra 4. tavafa normal hızla başlayıp 7. Tavafı bitirene kadar bu şekilde devam edin). Her tavaf sırasında Ruknü Yemeni Köşesi ⁴ ve Hacerül–Esved arasındayken şu duayı okuyun –

{ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ }

Rabbenê êtinê fid-dünyâ haseneten ve fil âhireti

haseneten va kinê 'azêben nâr

Ey Rabbimiz, bize dünyada iyilik ver, âhirette de iyilik ver, bizi ateş (cehennem) azabından koru!

Sağ omuzunuzu örtüp, Makam-ı İbrahim'in arkasına giderek şu ayeti okuyun –

{ وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى }

Vettahizû min-mekâmi ibrahîme musalle

(Bakara:125)

Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin (orada namaz kılın).

Şayet mümkünse Makâm-ı İbrahim'in arkasında, mümkün değilse, Mescid-i Haram'ın herhangi bir yerinde iki rekât nâfile namaz kılınır. Birinci rekâtta fathadan sonra "Kâfirun" süresi, ikinci rekâtta "İhlâs" süresi okunur. Sonra Zem-Zem kuyusuna gidip ondan için, ardından da başınızın üzerine biraz su dökün. Hacerül Esved'e dönüp ona doğru son bir kez daha işaret ederek ² -

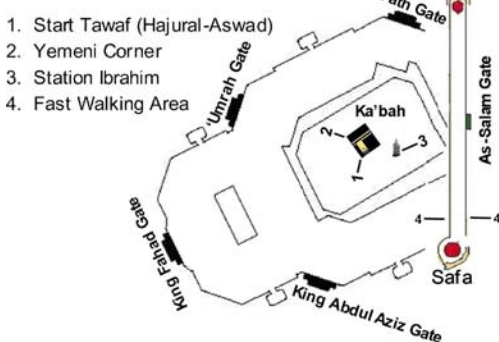
اللَّهُ أَكْبَرُ

Allahü Ekber

Allah en büyüktür.

deyin. Daha sonra, Safâ ve Merve arasında sa'y yapmak için Safâ'ya gelinir. Sa'y alanı yaklaşık her şavt'ta (dönüş) ¹/₂ kilometredir (=0.31 mil). (Safâ'dan Merve'ye bir gidiş bir şavt, Merve'den Safâ'ya geliş ise ikinci şavttır.). Toplam 7 şavt 3.5 km'den (= 2.17 mil) azdır.

Al-Masjid Al-Haraam (Makkah)

Mescid-i Haram (Kâbe)

1. Tavâfa başlama (Hacerül-Esved)
2. Rüknü Yemeni Köşesi
3. Makâm-ı İbrahim
4. Hızlı yürüme bölgesi

Safâ tepesinin eteklerine varınca şu âyet okunur –

{ إِنَّ الصَّغَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ
حَجَّ النَّبَيْتِ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ
بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ }
تَبَدُّأ يَمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ

İnnes-safâ vel mervete min şe'ê'irillêhi femen haccel beyte evi' temere felê cunâhe 'aleyhi en yettavvefe bihimê ve men tatavva'a hayren fe'innAllahe şekiron 'alim.

Nebdeu bimê bedeAllahu bih

"Şüphesiz ki Safâ ve Merve Allah'ın koyduğu nişanlardır. Her kim beytullahı ziyaret eder veya umre yaparsa onları tavaf yapmasında bir günah yoktur. Her kim gönüllü olarak bir iyilik yaparsa şüphesiz Allah kabul eder ve (yapılan) hakkıyla bilir." (Bakara:158) Biz de Allah'ın başladığı ile başlarız.

Safâ ve Merve üzerinde Kabe'ye yönelmişken şunları 3 kere okuyun (sadece birinci ve ikinci okuyuştan sonra dua edin) –

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، أَنْجَرَ وَعَدَّهُ
وَ تَصَرَ عِبْدَهُ وَ هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَ حَدَّهُ

Allahü Ekber Allahü Ekber Allahü Ekber - lê illêhe illallahu vahdehu lê şeriykeleh - lehül mülkü ve lehül hamdü - yuhyî ve yumîtu ve hüve 'alê külli şey'in kadîr - lê ilêha illallahu vahdehu lê şeriykeleh - enceze va'dehü ve nasare 'abdehü ve hezemel ahzêbe vahdeh

Allahü Ekber, Allahü Ekber, Allahü Ekber. Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun bir ortağı da yoktur. Mülk onunundur, hamd onun içindir, O her şeye kâdirdir. Allah'tan başka ilah yoktur, vaat ettiklerini yerine getirmiştir, kulumu muzaffer kılmıştır, bütün hizipleri tek başına hezimete uğratmıştır.

Safâ'dan Merve'ye, ve Merve'den Safâ'ya yürürken şu duayı okumağa müsaade vardır –

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ، إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ

Rabbigfir verham inneke entel e'azzül ekrem

Rabbim! Beni affet ve rahmet eyle. Şüphesiz sen çok kudretli ve çok kerem sahibisin (cömertsin).

Safâ'dan Merve'ye yürüyüşü tamamlayın (bir devir), sonra da Merve'den Safâ'ya yürüyün (ikinci devir) ve 7 devri tamamlayana kadar bu şekilde devam edin (son devir Merve'de bitecek). Yeşil ışıklara gelince, sadece erkekler – bir ışıktan diğeriye koşun. Mescid-i Harâm'dan sol ayakla çıkarken şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

Allahümme salli 'alê muhammedin ve sellim –

Allahümme innî 'es'elüke min fazlık

Ey Allah'im! Hz.Muhammed'e (S.A.V.) salatu selam eyle,

Allah'im, senin fazlından isterim.

Sonunda, erkekler: tercih edilen başı dipten traş etmeştir, fakat başınızdaki tüm saçı eşit uzunlukta kesebilirsiniz de; kadınlar: saçlarını en az parmak uzunluğunun üçte biri (bir boğum) kadar kısaltın. Şimdi tüm sınırlamalar kaldırıldığı için ihram'dan çıkılır ve Zilhicce'nin 8. gününün sabahı beklenir.

Zilhicce'nin 8. günü (Terviyê günü)

Sabah namazından öğle namazından az önceye kadar :
İhram giymek

Kaldığınız yerde İhram'a girin ⁵ ve

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ بِحَجِّ

LebbeykAllahümme bi -hacceg

Allah'im işte (senin çağırına uyarak) hac yapıyorum.

diyerek Hacca niye edin. Hacı bitiremeye korkusuyla şunu okuyun –

اللَّهُمَّ مَحَلِّي حَبْسَتِي

Allahümme mehilleyle haysu habestenî

Ey Allah'im, [eğer önüme bir engel çıkıp bir yerde kapalı kalırsam şüphesiz] benim yerim beni kapattığın yerdirdir.

Ayakta kibleye dönük olarak şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ هَذِهِ حَجَّةٌ لَا رِيَاءَ فِيهَا وَلَا سُمْعَةَ

Allahümme hêzihî hacceg, lê riyê'e filhê ve lê süm'eh

Ey Allah'im, bu hacda ne riya (gösteriş), ne de şöhret arzusu var.

Daha sonra sesli bir şekilde "Telbiye'yi okuyun –

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

“Lebbeyk Allahümme Lebbeyk, Lebbeyke lê şeriyke leke Lebbeyk, İnnel hamde venni'mete leke velmülk Lê şerike lek”

Allah'im! Davetine icabet ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığım sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet ediyorum. Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet senindir mülk de senin...
Senin hiçbir ortağın yoktur!

yine Telbiye'den, şunu okuyun -

لَبَّيْكَ إِلَهَ الْحَقِّ

Lebbeyke ilêhel hakk

İşte burdayım ey hak ve hakikatin ilahı!

MinaVakfe'si

Sakin bir şekilde Mina'ya gidin - öğle, ikindi, akşam and yatısı namazlarını kısaltarak, fakat birleştirmeden kılın ⁶.

Zilhicce'nin 9. günü (Arafat günü)

Arafat Vakfesi

Sabah namazı'nı kılın, ve güneş doğduktan sonra yavaşça Arafat'a gidin. Telbiye'yi okumağa devam etmeğe müsaade vardır -

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

“Lebbeyk Allahümme Lebbeyk, Lebbeyke lê şeriyke leke Lebbeyk, İnnel hamde venni'mete leke velmülk Lê şerike lek”

Allah'im! Davetine icabet ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığım sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet ediyorum. Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet senindir mülk de senin...
Senin hiçbir ortağın yoktur!

ve Allah'ın büyüklüğünü ilan etmek için -

اللَّهُ أَكْبَرُ

Allahü Ekber

Allah en büyüktür.

deyin. Nemire'de durun ⁷ and zevâl vaktine (güneşin en tepede olduğu vakit) kadar orada kalın. Daha sonra sakın bir şekilde Urane'ye gidip ⁸ hutbeyi dinleyin. Öğle vaktinde, Öğle and ikindi namazlarını bir ezan and iki kâmet'ten sonra (kısaltarak ve cem ederek (birleştirerek)) kılın. Bu iki namaz arasında veya ikinci namazından sonra başka hiçbir namaz kılmayın. Sonra sakın bir şekilde Arafat'a gidin, ve güneş batana kadar orada kalın. Cebelür-Rahme'nin (Rahmet Dağı) eteklerindeki taşların üzerinde durun. Eğer bu mümkün olmazsa, Arafat'ın herhangi bir yerinde de durabilirsiniz. Kible'ye dönük olarak, ellerinizi kaldırarak dua edin ve Telbiye'yi söyleyin –

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

“Lebbeyk Allahümme Lebbeyk, Lebbeyke lê şeriyke leke Lebbeyk, İnnel hamde venni'mete leke velmülk Lê şerike lek”

Allah'im! Davetine icabet ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığım sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet

ediyorum. Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet senindir mülk de senin...
Senin hiçbir ortağın yoktur!

Şu duayı sık sık okumak ta teşvik edilmiştir –

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَ لَهُ الْحَمْدُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
Lê ilêhe illAllahu vahdehü lê şeriyke leh lehül mülk ve lehül hamdü ve hüve 'alé külli şey'in kadîr
Allah'tan başka ilah (ibadeti hakkedən) yoktur. O tektir ve ortağı yoktur. Mülk onundur ve hamd da sadece ona aittir. O herşeye kadirdir.

- Bu dua o büyük günde okunabilecek en güzel duadır. Güneş battıktan sonra sakın bir şekilde Müzdelife'ye gidilir.
-
- Müzdelife Vakfe'si*

Bir ezan ve iki kâmetin ardından, akşam namazını kılıp yatsı namazının kısa haliyle⁶ birleştirip kılın. Bu iki namaz arasında başka bir namaz kılmayın. Vitr namazından sonra da namaz kılmayın. Sabah namazına kadar uyuyun.

Zilhicce'nin 10. Günü (Kurban Bayramı)

Sabah namazını en erken vaktinde kılın. Sakın bir şekilde Maş'arül-Haram'a ⁹ gidip üzerine çıkın. Eğer bu mümkün olmazsa, Müzdelife'nin herhangi bir yerinde de durulabilir. Kibleye dönük olarak, Allah'a –

الحَمْدُ لِلَّهِ
Alhamdu lillêhi
Tüm hamdler (şükürler) Allah'adır.
diyerek hamedin,
اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.
diyerek büyüklüğünü ilan edin.
Ve
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
Lê ilêhe illAllah
Allah'tan başka ilah (ibadeti hakkedən) yoktur.

diyerek de onun tek tanrı olduğunu ilan edin. Son olarak ta (güneş doğmadan önce) güneşin sarı şuaları görünene kadar dua edin. Güneş doğmadan önce, telbiye'yi okuyarak sakın bir şekilde Mina'ya ¹⁰ ilerleyin –

لَيْبَيْكَ اللَّهُمَّ لَيْبَيْكَ، لَيْبَيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَيْبَيْكَ،
إِنَّ الْحَمْدَ وَ النُّعْمَةَ لَكَ وَ الْمَلِكُ لَا شَرِيكَ لَكَ
“Lebbeyk Allahümme Lebbeyk, Lebbeyke lê şeriyke leke Lebbeyk, İnnel hamde venni'mete leke velmülk
Lê şerike lek”

Allah'im! Davetine icabet ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığımla sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet ediyorum. Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet senindir mülk de senin...
Senin hiçbir ortağın yoktur!

Şeytan Taşlama
Müzdelife'de taş toplayın. ¹¹ Güneşin doğuşunun hemen sonrasında gece arasındaki vakitte, şeytan taşlamak için sakın bir şekilde “Büyük Şeytan-Akabe Cemresi”ne 🕒¹⁵ gidin. Cemrelere karşı durup, Mekke solunuzda ve Mina sağınızda olmak üzere 7 taşın her birini Cemreye, her atışın ardından –
اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.
diyerek atın.
Kurban'ın Edası

Al-Hadî kurban bileti almağa müsâde vardır. Eğer alınmamışsa, kurban için sakın bir şekilde Mina'daki mezbahaya gidin ¹². Kurban keserken şöyle dua edin –

بِسْمِ اللَّهِ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ
اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مِنْكَ وَ لَكَ اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي
Bismillêhi vAllahü Ekber Allâhümme inne heze minke ve lekAllahümme tekabbel minnî
Bismillah; Allahü Ekber. Ey Allah'im, şüphesiz ki bu sendendir ve sana aittir. Ey Allah'im sen kabul et.

Baş Traşı
Kurban kestikten sonra, *erkekler*: tercih edilen başı dipten traş etmektir, fakat başınızındaki tüm saçı eşit uzunlukta kesebilirsiniz de; *kadınlar*: saçlarını en az parmak uzunluğunun üçte biri (bir boğum) kadar kısaltın. Şimdi (cinsel ilişki *haric*) *tüm* sınırlamalar kaldırıldığı için ihram'dan çıkarılır. İfâza Tavâfını eda etmek üzere sakın bir şekilde Mekke'ye gidin.

İfâza Tavâfı
Mescid-i Harâm'a sağ ayakla girer girmez şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ،
اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ
Allahümme salli `alé muhammedin ve sellim –
Allahümme etfeh lî ebvêbe rahmetike
Ey Allah'im! Hz.Muhammed'e (S.A.V.) salatu selam eyle.
Allah'im! Bana rahmet kapılarını aç.

İhram gerekmemektedir. Hacerül-Esved'ten ¹ başlayın. Her Tavâfın başlangıcında, sağ elinizle Hacerül-Esved'e ² doğru işaret ederek –

اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.
deyin. Normal bir hızda yürüyerek Kâbe'yi ³ yedi (7) kere tavaf edin. Her tavaf sırasında Ruknü Yemeni Köşesi ⁴ ve Hacerü'l–Esved arasındayken şu duayı okuyun –
{رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ}
Rabbenê êtinê fid-dünyê haseneten ve fil âhireti haseneten va kinê 'azêben nâr
Ey Rabbimiz, bize dünyada iyilik ver, âhirette de iyilik ver, bizi ateş (cehennem) azabından koru!

Daha sonra Makam-ı İbrâhim'in arkasına giderek şu ayeti okuyun –
{وَ اتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى}
Vettahizû min-mekâmi ibrahîme musalle
(Bakara:125)
Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin (orada namaz kılın).

Şayet mümkünse Makâm-ı İbrâhim'in arkasında, mümkün değilse, Mescid-i Haram'ın herhangi bir yerinde iki rekât nâfile namaz kılınır. Birinci rekâtta fatihadan sonra “Kâfirun” sûresi, ikinci rekâtta "İhlâs" sûresi okunur. Sonra Zem-Zem kuyusuna gidip ondan için, ardından da başınızın üzerine biraz su dökün. Hacerül Esved'e dönüp ona doğru son bir kez daha işaret ederek ² -

اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.

Daha sonra Safâ ve Merve arasında sa'y yapmak için Safâ'ya gelinir. Safâ tepesinin eteklerine varınca şu âyet okunur –

{إِنَّ الصَّغَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ}
نَبِّدْأ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ

İnnes-safâ vel mervete min şe'ê'irillêhi femen haccel beyte evi`temere felê cunâhe 'aleyhi en yettavvefe bihimê ve men tatavva'a hayren fe'innAllahe şekirun `alim.
Nebdeu bimê bedeAllahu bih

“Şüphesiz ki Safâ ve Merve Allah'ın koyduğu nişanlardandır. Her kim beytullahı ziyaret eder veya umre yaparsa onları tavaf yapmasında bir günâh yoktur. Her kim gönüllü olarak bir iyilik yaparsa şüphesiz Allah kabul eder ve (yapılan) hakkıyla bilir.” (Bakara:158). Biz de Allah'ın başladığı ile başlarız.

Safâ ve Merve üzerinde Kabe'ye yönelmişken şunları 3 kere okuyun (sadece birinci ve ikinci okuyuştan sonra dua edin) –

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَ نَصَرَ عِبْدَهُ وَ هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَ حَذَه

Allahü Ekber Allahü Ekber Allahü Ekber - lê illêhe illallahu vahdehu lê şeriykeleh - lehül mülkü ve lehül hamdü - yuhÿ ve yumÿtu ve hüve 'alé külli şey'in kadîr - lê ilêha illallahu vahdehu lê şerÿkeleh - enceze va'dehü ve nasare 'abdehü ve hezemel ahzêbe vahdeh
Allahü Ekber, Allahü Ekber, Allahü Ekber. Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun bir ortağı da yoktur. Mülk onundur, hamd onun içindir, O her şeye kâdirdir. Allah'tan başka ilah yoktur, vaat ettiklerini yerine getirmiştir, kulunu muzaffer kılmıştır, bütün hizipleri tek başına hezimete uğratmıştır.

Safâ'dan Merve'ye, ve Merve'den Safâ'ya yürürken şu duayı okumağa müsâde vardır –

رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ، إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ
Rabbîgfir verham inneke entel e'azzul ekrem
Rabbim! Beni affet ve rahmet eyle. Şüphesiz sen çok kudretli ve çok kerem sahibisin (cömertsin).

Safâ'dan Merve'ye yürüyüşü tamamlayın (bir devir), sonra da Merve'den Safâ'ya yürüyün (ikinci devir) ve 7 devri tamamlayana kadar bu şekilde devam edin (son devir Merve'de bitecek). Yeşil ışıklara gelince, *sadece erkekler* – bir ışıktan digerine koşun. Sa'y bitirdiği zaman, (cinsel ilişki *dahil*) *tüm* sınırlamalar kalkar. Mescid-i Harâm'dan sol ayakla çıkarken şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ
Allahümme salli `alé muhammedin ve sellim –
Allahümme innî `es'elüke min fazlık
Ey Allah'im! Hz.Muhammed'e (S.A.V.) salatu selam eyle,
Allah'im, senin fazlından isterim.

Zilhicce'nin 11. ve 12. günleri (Teşrik Günleri)

<i>Şeytan taşlamak için Mina'da kalış</i>

Zevâl vaktinden (güneşin en tepede olduğu vakit) hemen sonradan geceye kadar olan sürede her üç Cemreyi de taşılayın. 🕒🕒🕒Hergün 21 taş olmak üzere, toplam 63 taş gerekmektedir. İlk Cemre'ye (“Küçük Şeytan – Küçük Cemre”) ¹³ karşı durup, Mekke solunuzda ve Mina sağınızda olmak üzere 7 taşın her birini Cemre'ye, her atışın ardından –

اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.

diyerek atın. Birinci Cemre'yi 🕒taşladıktan sonra (ilk Cemre'yi sağınızda alıp) Kible'ye dönerek, ellerinizi kaldırarak istediğiniz gibi dua edin.

Sonra sakın bir şekilde ikinci cemreye (“Orta Şeytan – Orta Cemre”) 🕒gidin. İkinci cemreye ¹⁴ karşı durup, Mekke solunuzda ve Mina sağınızda olmak üzere 7 taşın her birini Cemre'ye, her atışın ardından –

اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.

diyerek atın. İkinci Cemre'yi 🕒 taşladıktan sonra (ikinci Cemre'yi sağınızda alıp) Kible'ye dönerek, ellerinizi kaldırarak istediğiniz gibi dua edin. Sonra sakın bir şekilde üçüncü cemreye (“Büyük Şeytan - Akabe Cemresi”) 🕒gidin. Üçüncü cemreye ¹⁴ karşı durup, Mekke solunuzda ve Mina sağınızda olmak üzere 7 taşın her birini Cemre'ye, her atışın ardından –

اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.

diyerek atın. Üçüncü ve son cemreyi de taşıladıktan sonra, dua etmeden ilerleyin. Zilhicce'nin 13. günündeki ¹⁶, son taşlamadan sonra, sakın bir şekilde Mina'yi terkedip Mekke'ye gidin. Mekke'yi terketmeden önce son iş olarak Vedâ Tavafı'nı eda edin.

Vedâ Tavâfı
Mescid-i Harâm'a sağ ayakla girer girmez şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ،
اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ
Allahümme salli `alé muhammedin ve sellim –
Allahümme etfeh lî ebvêbe rahmetike
Ey Allah'im! Hz.Muhammed'e (S.A.V.) salatu selam eyle.
Allah'im! Bana rahmet kapılarını aç.

İhram gerekmemektedir. Hacerül-Esved'ten ¹ başlayın. Her Tavâfın başlangıcında, sağ elinizle Hacerül-Esved'e ² doğru işaret ederek –

اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü Ekber
Allah en büyüktür.

deyin. Normal bir hızda yürüyerek Kâbe'yi ³ yedi (7) kere tavaf edin. Her tavaf sırasında Ruknü Yemeni Köşesi ⁴ ve Hacerü'l–Esved arasındayken şu duayı okuyun –

{رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ}
Rabbenê êtinê fid-dünyê haseneten ve fil âhireti haseneten va kinê 'azêben nâr
Ey Rabbimiz, bize dünyada iyilik ver, âhirette de iyilik ver, bizi ateş (cehennem) azabından koru!

Vedâ Tavafı'nı tamamladığınızda, artık evinize gidebilirsiniz. Hac ibadetinin bir parçası olarak yapmanız gereken herhangi başka bir görev kalmamıştır.

Mescid-i Harâm'dan sol ayakla çıkarken şu duayı okuyun –

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ
Allahümme salli `alé muhammedin ve sellim –
Allahümme innî `es'elüke min fazlık
Ey Allah'im! Hz.Muhammed'e (S.A.V.) salatu selam eyle,
Allah'im, senin fazlından isterim.

- Dip Notlar**
- Mümkünse, Hacerül-Esved'in (Kara Taş) köşesiyle kapı arasında bir yere yapışp, göğsünüzü, yüzünüzü ve kolunuzun dirsekle bilek arasındaki bölümünü buraya dayayın.
- Mümkünse, Hacerül-Esved'e sağ elinizle dokunun ve öpün, sonra üzerine eğilin (en iyisi budur); bunu yapamazsanız, o zaman Hacerül-Esved'e sağ elinizle dokunun ve sağ elinizi öpün; bu da mümkün olmazsa, sadece sağ elinizle uzaktan selam vermekle yetinin.
- Rüknü Yemeni Köşesi ve Hacerül-Esved arasında okunduğu belirtilen dua dışında, Kâbe'nin etrafında tavaf ederken yapılan özel bir dua yoktur. Onun için bu kısım dışında Kur'an okuyup istediğiniz duayı söyleyebilirsiniz.
- Mümkünse, her seferinde Rüknü Yemeni Köşesi'ne dokunun (ama öpmeyin) – en iyisi budur; bu mümkün olmazsa, ona doğru hiçbir işaret yapmayın.
- Kaldığınız yer her neresiyse, ev, otel, vesaire…
- Ögle, ikindi ve yatsı namazlarını işker rekât olarak kılın. Akşam kısaltılmadan 3 rekât olarak kılınacak. Yatsı namazını Vitr namazı takip edecek.
- Arafat'a yakın bir yer – şimdi orda bir mesul bulunmaktadır. Bu mümkün olmazsa, Arafat'a gidebilirsiniz.
- Arafat'a Nemire'den daha yakın bir yer. Bu mümkün olmazsa, Arafat'a gidebilirsiniz.
- Müzdelife'de bir dağ.
- Muhassar Vadisi'nin içinden geçecek olursanız, orayı geçerken hızlı geçin.
- Zilhicce'nin 10. gününde sadece 7 çakıl taşına ihtiyacınız olacak, sonra da 63 tane. Nohut tanesinden büyük olmamaları gerekiyor (yaklaşık 1 santimetre = 0.39 inç çapında).
- Veya herhangi başka bir yerde.
- Hayf Mescidi'ne en yakın olan.
- Üçünden ortada olanı.
- Mekke'ye en yakın olan.
- (Mina'yi güneş batmadan terketmek şartıyla) Vedâ Tavafı'nı Zilhicce'nin 12. günü yapmağa müsâde vardır. Böyle yapıldığında tavsiye edilen (ama mecbur olmayan) üçüncü gündeki şeytan taşlamasını kaçırmış olacaksınız. Bu dökümanın daha fazla kopyasını istemek için adresimiz: IB, PO Box 410186, SF, CA 94141-0186 USA
Web: www.islamicbulletin.org E-Mail: info@islamicbulletin.org

Hacca çıkarken unutulmaması gerekenler:
♦Tüm borçlarınızı odeyin.
♦Hatalarınız için tövbe edip, helalleşin.
♦Vasiyetinizi yazın.